

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben háshoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfoiyam 32. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1915 február 10.

Imádkozunk.

Bizony imádkozunk és nem va-
kolunk. A szabadkőművesek ugyan
váltig bódítanak az emberek fejét:
ne imádkozzatok! Kövessük a fran-
ciák példáját, akik lefoglalták a
pápa imádságát. A franciáknál tilos
az imádság, de szabad a káromko-
dás; lefoglalják az imádságot, de
szabadon terjesztenek mindenféle
pornografiát. Itt a dicső szabadkő-
műves ideál! hogy nincs kedve
senkinek követni?

Bizony mi imádkozunk. Hiszünk
egy Istenben. Érezzük a megpró-
báltatások közepette, hogy kell
lenni egy hatalmas Lénynek, akit a
böles lángesze sem ér fel egészen,
de akinek létét csak a bolondok
házának falain belül tagadják. Imád-
kozunk a háboruban, amint imád-
koztunk és ismét fogunk imád-
kozni a békében. Imádkozunk
a hazáért, a hazáért küzdő apák-
ért, férjért, vőlegényért, gyer-
mekért. Imádkoznak a harctéren
küzdő hősök is Hindenburg tábor-
nagytól, az Ur szent testét minden-
nap magához vevő zseniális had-
vezértől az utolsó bakáig, a kórhá-
zak szenvedő hőseiig, akik féltő
gonddal őriznek zsebükben egy-egy
elnyűtt imakönyvet.

Valami fölséges, hatalmas or-
gonaszó gyanánt száll ez a millió
és millió imádság az ég felé. Ke-
mény férfiak és gyenge nők, fegy-
veres katonák és ártatlan gyerme-
kek egyforma áhitattal borulnak
térdre. Mindnek van kiért könyö-
rögnie, de mind tudja, hogy nem
ez az arasznyi lét minden, mind
tudja, hogy a földi élet szenvedé-

sein túl van minden probléma föl-
tétlen igazságos megoldása és azért
valamennyi ima egy szent meg-
nyugvásban olvad harmóniába: le-
gyen meg a Te akaratod!

Eretlen rikoltások, durva károm-
lások ezt a fölséges lelki összhan-
got meg nem zavarhatják.

Pedig vannak szellemi méreg-
keverők, akik elvonnák a katona
legerősebb fegyverét, az itthon ma-
radt hitvesek és anyák egyetlen
reményhorgonyát. Mikor egész
Európa követte Krisztus földi hely-
tartójának szavát s szívvel-lelkével
Istenhez emelkedett: akkor akadt
szabadkőműves lap, mely egy egé-
szen gyalázatos, káromló verset kö-
zölt Krisztusról. A másik prózában
eresztett föl abszinttól megzavaro-
dott velejű filozofálásokat, a har-
madik a feje lágyára esett vicekkel
szórakoztatta szánalomra méltó ol-
vasóit — vers, próza, abszint, filo-
zofálás, vice, mind az imádság, a
vallás, az Isten ellen szólván.

Roppant nagy hősök ezek a
malterkanalas vitézek, mióta az Ur
Jézus megsegítette a benne bizó,
előtte mélyen megalázkodó Hin-
denburgot. A nyáron egyik főpáholy-
hős azt jósolta, hogy a dinnyét a
muszkák fogják nálunk megenni,
készüljünk illő hódolatra. Most pe-
dig úgy nekivitézkedtek, hogy az
imádkozva harcoló katonák, a szent-
ségi Jézussal mindennap egyesülő
nagy Hindenburg háta mögött nyel-
vüket öltögetik az imádkozó, vérző
hősökre s bátran — oh, oh, egy-
szerre mily bátran! — nekirugtat-
nak az Uristennek!

Hát ezt a durvaságot, ezt a ká-

romló hangot, ezt a zavaros velejű
páholyzsargont kikéri magának a
közönség. Kikéri elsősorban azért,
mert mindig a bölcsesség kezdete
volt az Ur félelme s a szellemi fo-
gyatkozás kezdete az istentagadás;
de kikéri azért is, mert másnak az
áhitatába belekáromkodni közönsé-
ges parasztság. *

A főjegyző választáshoz.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A Tiszántúl tegnapi számában a főjegyzői
választásra vonatkozólag megjelent cikkert
fogadja a tek. Szerkesztő ur igaz hálaikat.
A cikkben kifejtett igazságok minden tiszt-
viselőnek lelkében kell hogy éljenek, más-
részt jóleső érzést vált ki minden hosszabb
idő óta odaadással, buzgón működő tisztvi-
selő szívéből, mert az igaz érdemek, a hosszú
beesületes munka megbecsülését láthatja
benne beesületes őszinteséggel feltárva.

Egy városi tisztviselőnek úgy sincs más
jutalma ha hivatását buzgón betölti, mint az
elismerés, amelyet részére a törvényhatóság
nyujthat az által, hogy alkalomadtával ma-
gasabb és jobban dotált állásba juttatja, vi-
szont nincs semmi, ami annyira lehangoló,
munkakedvére bénító volna, mintha előme-
netelét elzárják, a jól kiérdemelt előbbre ju-
tásban meggátolják a fiatalabb tisztviselő ér-
dekében mellőzik.

A mostani főjegyzői állásnál úgy érez-
zük, hogy nem csak arról van szó: ki le-
gyen a város főjegyzője, mert a választás-
ban a magunk helyzetét is látjuk. Ma ne-
ked, holnap nekem . . . Arra gondolunk,
hogy a hosszú beesületes munka milyen el-
ismerésben részesül. S ha azt látjuk, hogy
olyan tisztviselőt is lehet mellőzni, aki első
volt köztünk a munkában, akinek munka-

Fehér hét Czillér áruházában.

A mult héten lezajlott fehérmenü vásárból még vissza maradt **1600 drb.** különféle kézi
himzett női ing, háló köntös, nadrág, alsó szoknya, melyeket sikerült a cégnek olcsón meg-
venni, folytatólagosan e hét folyamán is a már ösmert olcsó árakban kerülnek eladásra.
Tábori cikkek flanel és gypju takarók, lópokrócok legolcsóbban.

Czillér Imre

birása és kifejtett buzgalma nemesak példa volt előttünk, de szinte közmondásossá vált a törvényhatóság tagjai előtt is, akinek oly sokat köszönhet ez a város, akkor mit várhatunk mi, akiknek nincs meg az az Istenadta energiája, munkaképessége, akik nem rendelkezünk azzal a széleskörű tudással, a város érdekében kifejtett tapasztalattal, mint Komlóssy József főjegyző-helyettes.

Mi, akik napról-napra látjuk ugy Komlóssy József főjegyző helyettes, mint Lukács Ödön tanácsnok működését, tudjuk, hogy mindkettőben milyen értékes egyént bír Nagyvárad városa, tiszta szívből csak úgy örülhetnénk, sőt a város érdekeit is úgy

látnánk legjobban biztosítva, ha a főjegyző-választás nem lenne az igaz érdekem semmibe vevése, a jogos önérték erős megértése, hanem jutalmazása, elismerése évtizedekre terjedő szorgalmas munkának. Ezért fogadtuk jóleső örömmel a Tiszántúl igaz szavait, amelyben Komlóssy József megválasztása mellett emelt fel.

Ha majd később mód és alkalom lesz rá, hogy Lukács Ödön tanácsnok mások sérelme nélkül minél magasabb polcot foglaljon el a város tisztkarában, úgy véljük, hogy éppen a tisztkar lesz az, amely szívből fog örülni az ő előmenetelének is.

Egy tisztviselő.

A németek döntő támadásra készülnek Varsó ellen.

Budapest, február 9. Berlinből érkező jelentések szerint Varsónál a németek döntő támadást intéznek az orosz hadállások ellen.

Az oroszok menekülnek Bukovinából

Budapest, febr. 9. A menekülő orosz csapatok elhagyták Radautzot. Az orosz vezérkar beismeri, hogy a Dél-Kárpátokban és Bukovinában kénytelenek voltak visszavonulni, Bukovinában ujjában százhusz négyzet kilométer terület került birtokunkba.

A németek célja Varsó.

Budapest, február 9. Milanóból jntentik: **A Seolo-nak írják Szentpétervárról: a németek folytatják borzasztó támadásaikat, hogy Varsót elérjék. Mialatt a németek a Visztula balpartján a centrumban harcolnak, a Dankl serege és az osztrák-magyar monarchia Dunajec melletti serege pompásan harcolnak hogy az oroszokat lekössék és szétverjék.**

Az orosz magának akarja a Fekete tengert.

Budapest, február 9. (Tud. cenz. táv.) Berlinből táviratozzak: A Russkoje Slovo ma ideérkezett száma nagy feltűnést keltő eikkben foglalkozik Oroszország tengeréhségével. A felhivatalos kormánylap Oroszországnak köveleli Konsztantinápolyt és a Dardanellákat. A Fekete

tenger egészen orosz beltengerré alakítandó át.

Vilmos császár adománya hadicélokra.

Budapest, február 9. Berlinből jelentik, hogy Vilmos császár ez idei civillistájából négy és fél millió márkáról hadijóléti célokra lemondott.

Anglia semleges zászlóval téveszti meg a németeket.

Angliában a pánik egyre növekszik.

Budapest, február 9. (Cenz. táv.) Berlinből sürgönyzik: Az angol admirális hosszasan fejtegeti, hogy az idegen zászló kitűzése hadicselképpen nemzetközileg jogos. A Liverpoolba most beérkezett Lusitania az angol admirális szikratávirata folytán tényleg amerikai lobogóval futott be a kikötőbe.

A francia buvárhajó a török szolgálatban.

Budapest, február 9. (Tud. cenz. táv.) Konsztantinápolyból táviratozzak: A Dardenellák előtt elsüllyesztett Saphir francia tengeralattjárót sikerült kiemelni, a hajó most egy konsztantinápolyi dokkban van, kijávitás után a török hajónadba állítják. Ez a sors már a második francia buvárhajót éri, a Curie ugyanis most már az

osztrák magyar haditengerészetben teljesít szolgálatot.

A francia tüzérség megfutott Soisson-nál.

Budapest, február 9. A franciák helyzete Soisson-nál kétségbeesítő. A francia tüzérség állásait a németek elfoglalták.

Az új angol hadsereg.

Budapest, február 9. Londoni lapok írják, hogy anglia elkészült félmillió hadseregének kiképzésével és azt bármikor átszállíthatja az európai harcterekre.

Anglia rettegve várja a német támadást.

Budapest, február 9. Londoni hírek szerint az összes angol kikötőkben lázas munka folyik és aggodalommal várják a németeknek e hó 18-ára bejelentett támadását.

Választások a városnál.

A közgyűlés tárgysorozata.

Holnap csütörtökön nagy napja lesz Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának. Ez alkalommal tölti be a közgyűlés a Bordé Ferenc halála által megüresedett főjegyzői széket. Kettőn pályáznak az állásra: Komlóssy József gazdasági tanácsos, főjegyző helyettes és Lukács Ödön adóügyi tanácsos, tb. főjegyző. Mindkettőnek nagy pártja van.

A másik választásnál a Jablonszky Emil elhalálozásával megüresedett adópénztári állást töltik be. Itt egy hangu lesz a választás, mivel Novák János adópénztári ellenőr, a város régi buzgó tisztviselője az egyedüli pályázó.

Lesz még egy voksolás és pedig a központi választmány tagjaira.

Ezekről eltekintve is lesznek érdekes tárgyak szönyegen.

Igy talán most majd dűlőre jut a vigalmiadó behozataláról készült szabályrendelet, a Hadi Hitelintézet garanciájának a kérdése, a szinigazgatóval kötött szerződés.

A tárgysorozat különben a következő:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.
2. A főjegyzői állásnak választás utján való betöltése.
3. Az adópénztárnoki állásnak választás utján való betöltése.
4. A központi választmány megválasztása.
5. A vigalmiadóról alkotott szabályrendelet.
6. A tanács mint áll. vál. javaslata a Hadi Hitelintézet helyi képviselőnek létesítése tárgyában.
7. A Szigligeti-Szinház s a nyári szinkör használatára Erdélyi Miklós szinigazgatóval kötött szerződés.
8. A tanács mint áll. vál. javaslata a Darvas Imre féle köztérvételei ügyben hozott határozat érvényesítése tárgyában.
9. U. annak javaslata a Rulikovszky ut mentén Bernát Lajos által megvett telekre vonatkozó adásvételi szerződés betartása iránt hozott tanácsi határozat ellen beadott felebbezése elutasítása tárgyában.
10. U. annak javaslata Schwartz és Ullmann cégnek a vízvetéki üzemhez szükséges anyagok szállítására kötött szerződésben megállapított egységáraknak 60 százalékkal leendő felemelése iránt beadott felebbezésének elutasítása iránt.
11. U. annak jelentése a „Vörös Félhold” javára 400 korona adományozása ügyében.
12. U. annak előterjesztése Gacsádi Imréné részére halotti negyed utalása iránt.
13. U. annak javaslata özv. Nagy Lajosné volt városi rendőr halotti negyedének kiutalása iránt.
14. Csordacsics Ferenc 3 havi szabadságidő engedélyezése iránti kérelme.
15. Fizetési előleg iránti kérelem.
16. A tiszti főorvos Hochhauser Miklósné szül. Onarda Erzsébet szülésznői oklevelét meghirdetés végett bemutatja.
17. A tiszti főorvos Timkó Jánosné szül. Szabó Zsuzsa szülésznői oklevelét meghirdetés végett bemutatja.

Komlóssy József,
főjegyző h.

Szegedi hangok

a szegedi szabadkőművesekről.

Egy nem „klerikális” lap véleménye.

Szegeden megindult a korteskedés a polgármesteri állás betöltéséért. A szabadkőművesek központi lapja nagyon ajánlgatta a szegedieknek az ottani „Árpád” páholy főmesterét, dr Pálffy József árvaszéki elnököt; hadd legyen a legnagyobb katolikus város polgármestere szabadkőműves. A szegedi keresztény társadalom gyöngye szervezettsége folytán ugyanis nyakukra nőttek már a páholy lovagok. Hanem a dolog még sem megy olyan simán, mint eleinte gondolták. A „Szegedi Híradó” című napilap, egyike Szeged legnagyobb újságainak, megír egyet-mást a szegedi szabadkőművesekről. A rendkívül érdekes sorokat minden kommentár nélkül az alábbiakban közöljük.

A polgármesteri székre aspiráló jelöltek között mi bizonyos megkülönböztetéseket teszünk és elsősorban arra a kérdésre óhajtunk itt felelni, hogy: kiket nem szabad Szegeden polgármesterré megválasztani.

Ezek között első helyen említjük meg Pálffy József dr árvaszéki elnököt, a szegedi Szabadkőműves „Árpád”-páholy főmesterét, vagy nagymesterét. A titulusával igazán nem vagyunk tisztában.

Nem lehet Pálffy József dr szegedi polgármester azért, mert a szegedi szabadkőművesek titkos szertartású intézményének élén áll.

A szegedi szabadkőművesek közül sokan, igen sokan, — talán tizen, huszan, sőt talán harmincan is, mélyen kompromittáltak Szeged közéleti tisztességét, Szeged becsületét. Ezek az urak most részben letartóztatásban vannak, részben még szabadon járnak ugyan; de olyan infámis bűncselekmények gyanúja alatt állanak, melyek miatt őket — egyelőre nem lehet a közéleti pozíciók fórumán megtérni.

Ha egy testület, melynek tagjai Szeged közügyeire a múltban egyenkint és együttesen is, csaknem döntő befolyást gyakoroltak, — ilyen nem is kvalifikálható erkölcsi sarokba szorul, — akkor a testület tagjai között azok is, akik a legtávolabbról sem tekinthetők a bűn részeseinek, kötelesek levonni bizonyos konzekvenciákat.

Áll ez minden testületre; de áll különösen egy titkos szertartással működő testületre melynek működésére a profán nyilvánosságának betekintő ereje sohasem lehetett. Áll ez az ilyen testületnek minden becsület tagjára és első sorban a testület elnökére, vezetőjére.

Ezt a konzekvenciát le fogja vonni Pálffy József dr, akit mi egyénileg is nagyrabecsülünk és akinek tisztviselői működését a legteljesebb mértékben becsesnek értékeljük.

Nem kell talán mondanunk, hogy az ocsmány bűnökért, melyekről itt szó van, a szabadkőműves páholyt magát, még kevésbé Pálffy József drt felelőssé tenni képtelenség volna. Hogy mi része van ezen bűncselekményekben a szabadkőműves testvériség szellemének, arról majd akkor beszélhetünk, ha a botrány részleteit lehet a nyilvánosság elé vinni.

Igy egyelőre csak leszögezzük azt a konzekvenciát, hogy Szegeden ma, a szabadkőműves páholy elnökét, a polgármesteri méltóságba helyezni, erkölcsi lehetetlenség volna.

Megtörtént, hogy a esőbe jutott szegedi gazdasági banknál Szeged város mintegy 270.000 koronát elveszített. Mintegy 200.000 korona a város vagyonából, mintegy 70.000 korona az árvák pénzéből elspekuláltatott. Senki sem keresi ebben a városban, hogy ki felelős ezért a 270.000 koronáért?

Mi sem akarunk itt bűnbakokra vadászni, de a polgármester választás alkalmából meg kell mondanunk azt, hogy a szegedi törvényhatósági bizottság többsége, akkor mikor azt a pénzt abban az utóbb esőbe jutott bankban elhelyezte, — azoknak a szabadkőműves testvéreknek a befolyása alatt állott, akiket most csak úgy aposztrofálhatok, hogy mélyen kompromittáltak a szegedi közélet becsületét.

Ez a befolyás sok tisztességes és minden tekintetben kifogástalanul uri embert hozott kegyetlenül kínos zavarba; de ez a befolyás elég szemfüles és agyafurt volt arra, hogy a zavarba jutott kifogástalan urak árnyékában meghuzódják és Szeged törvényhatósági bizottságának többségét bele ugratta egy mentő ponyvába, melyből ők ép bőrrel menekültek: de melyben a város 270.000 koronájának az utolsó fillérig kitért a nyaka.

Ennél a művészi esekelménynél Pálffy József dr, a szabadkőműves testvérek befolyása alatt állott. Ha nem állott volna ezen befolyás alatt, soha, semmi ezin alatt meg nem engedte volna, hogy az árvaház pénze ebben a mindig kétes hitelképességű bankban elhelyeztessék.

Prémium a katonáknak.

A téli háború borzalmai ellen harcosainknak prémium van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémiumunkat is a Hadseregélyző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

Tüzér, huszár, gyalogos

vagy

bármely fegyvernemhez

előírás szerinti egyenruhákat kifogástalanul készít

ifj. Erdős Albert.

Vendégség a sebesült német katonáknak.

Érdekes, nagyszabású ünnepélyt rendezett a Vörös Kereszt Egyesület választmánya tegnap délután a hadapródiakolában ápolt sebesült és beteg német katonáknak. Az ünnepély délután 4 órakor kezdődött s a hadapródiakola óriási éttermének előreszét zsufolásig meegtöltötte Nagyvárad előkelő közönsége. A étterem egész hosszában német katonák ültek. Üde arcú fiatal emberek, sokan feltűnően intelligensek. Legnagyobb-részt közlegények s a legmagasabb rang is csak az őrmesteré, de mindeniknek a magatartásán meglátszik, hogy a csodás fejlettségű német hadsereg tagja. A katonák közül többnek a mellét vaskereszt díszíti, melyet még a franciaországi és a Mszuri tavak melletti hősi harcokból hoztak.

Az ünnepély az Eugen indulóval kezdődött, melyet a 70. gyalogezred zonekara adott elő. Majd dr dálnoki Kovács Áron fő-törzsorvos, kórházparancsnok, következő beszédet mondotta:

— Német vitézek! A magyar Vörös-Kereszt Egylet helyi választmánya elhatározta, hogy titeket itt ma üdvözöl. Mint e kórház parancsnoka, teljesen egyetértek ezzel és szívesen adom hozzá beleegyezésemet. Mink jelenleg a ti a apátok, azaz apátok képviselője, akik odahaza, családjaitok oltáráinál imádkoznak fegyvereitek győzelméért: felhívlak benneteket, hogy hallgassátok meg Fráter alelnök ur beszédét; hallgassátok és éreztétek közvetlen közelből, hogy dobog a magyar szív, amikor maga előtt látja a hatalmas német nemzet virágát, ifjuságát, amely meleg, nemes vért áldozza közös szent ügyünkért (Lelkes éljenzés és Hoch! kiáltások).

Erre előlépett dr Fráter Imre főorvos és magas szárnyalású, igaz érzéstől hevitett beszédében üdvözölte a német harcosokat.

Vitéz fia a német birodalomnak, szívvel jövő üdvözletet intézek hozzátok! Köszöntöm benneteket az egységes nagy német nemzetet, a mi drága szövetségünket és őszinte barátainkat. Mindjárt a háború kezdetén, mikor ti és a mi fiaink felséges uralkodónk parancsára hadba vonultatok, hogy a tulnyomó három ellenségekkel szemben hazánkat megvédelmezzétek, szilárd reménység élt bennünk, hogy fegyverünket végül a diadal babérokönai fogják ékesíteni. S most, mikor vezéreink parancsára az élethalálharcot valamennyi harcműzön egyesült erővel folytatjuk, amikor titeket akárcsak saját fiainkat mindjobban megismertünk és becsülni tanultunk; ez időktől fogva megindaghatatlan meggyőződésé vált bennünk a remény, hogy együttműködésünk sikert fog aratni. S ez magától értetődő is. Hadseregek, amelyeknél a kötelességérzet, a tudás, a kitartás, a bátorság és hazaszeretet oly harmóniában olvad össze, mint a mi két hadseregünk, ilyen hadsereg tagjai igazi hősök, ilyen hadseregnek föltétlen győznie kell.

Ugy tekintünk reátok, mint saját fiainkra, kikre büszkéek vagyunk, akiket szívének a legmelegebb érzésével ölelünk körül. És most, fiaim, fogadjátok a magyar Vörös-Kereszt Egylet üdvözletét. Isten adja vissza nektek a haza szolgálatában elvesztett egészségeteket, hogy zászlóinkat, — amelyre egyetértés, kitartás és kölcsönös széttephetetlen barátság vannak fehrva, a ti közreműködésétekkel nemsokára körülhordják a meghódított országokban. mint annak a győzelemnek jelét, amely hazánkat, népeink és családjaink számára tartós béke uralmát biztosítja. Isten tartsa, Isten óvja felséges uralkodóinkat: II. Vilmos császárt és I. Ferenc József császárt és királyt! Isten tartsa, Isten óvja győzelmes

seregeinket! Isten tartsa, Isten óvja hadvezéreinket: Frigyes főherceget és Hindenburg tábornagyot!

Beszéde végén háromszoros hoch! kiáltás üdvözölte a nagy német császárt, mire a katonazenekar rázendített a Wacht am Rhein-ra, melyet a német katonák az egész közönséggel lelkesen énekeltek. Egyik német őrmester, Weimann nevű válaszolt a beszédekre társai nevében. Weimann őrmester polgári foglalkozására kereskedő. Stentori hangon, meglepő intelligenciával, egy német katona lelkesedésével beszélt. Megköszönte a vendégszeretetet, melyben részük van, éltette a fenkolt uralkodót I. Ferenc Józsefet, az osztrákok császárat és a magyarok királyát és II. Vilmos német császárt. Társai lelkes hurrákiáltásai között fejezte be beszédét.

Végezetül a német katonák rázendítettek a Deutschland-über Alles német himnuszra, melyet a katonazenekar kísérete mellett állva énekeltek végig. A himnusz dallama teljesen azonos az osztrák Gotterhalte-himnusz dallamával. Ezzel az ünnepély véget ért, s kezdetét vette a lakoma.

Fehér ruhás ápolónők és sokan a jelen volt urhölgyek közül hordták körül a sört, a süteményeket, kenyeret és virstlit. Az asztalok megteltek habzó sörös poharakkal, melyek egymásután ürültek ki türeményes gyorsasággal.

Jelen volt gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök is és több katonát megszólított s több vaskereszttel dekorált német katonával beszélt szíves előzetenséggel.

A közönség nagy érdeklődéssel nézte a nagy német hadsereg katonáit, akik között sok érdekes alak van. A legnagyobb érdeklődés vette körül azt a katonát, akiről azt mondták, hogy a német trónörökös alteregója. Intelligens szőke fiatalember, ötödéves technikus.

Mosolyogva mondotta el, hogy nem tudja miért van ez a nagy érdeklődés, mert ő most hall először erről a hasonlatosságról. Körülötte mind intelligens ifjak ülnek, az egyik egy egészen lányos arcú, majdnem gyermek katona, hatodik gimnazista, nincs több 16 évesnél. Az egyik rózsás, fehér arcú ifju elmondotta, mennyire örül a polgári társaságnak, ennek a régea nélkülözött légkörnek, mely most körülveszi.

A német katonák ruhája szabásra esinosabb a mienknél s hadi, fényes sisakjuk nagyon imponáló, de a ruhákon meglátszik a rettenetes hadjárat nyoma: rendkívül gyűrötték a lövészárkok viszontagságai folytán. De a vitézek most nem gondolnak a kiállott szenvedésekkel, jó kedvűen dalolják a legújabb háborus nótákat, melyek mellett lelkesülten mentek a harcra.

A katonazenekar felváltva zenedarabokat adott elő. A sörös hordók közben teljesen kiürültek s ekkor Fráter Imre még két sörös hordót gurítottott elő a saját költségén.

A lakomáról táviratban üdvözölték a német császárt. A vendégség lelkes hangulatban a késő esti órákban ért véget.

Jelen voltak:

Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök, dr Radu Demeter gör. kath. püspök, dr Bundala Mihály prépost kanonok, Brém Lőrinc, dr Mazurek Gyula, Imrik Zol-

tán, dr Lestyán Eadre, Halász Gyula, Sulyok István, Materny Imre, dr Kecskeméti Lipót, Mangra Vazul, Genecz János, dr Mikolczy Ferenc, Hlatky Endre, Fráter Barnabás, Rimler Károly, Lukács Ölon, Komlóssy József, Elemérvy Ferenc, Kőszeghy József, Gerő Armin, dr Wallner Ödön, dr Stanislavszky Adolf, Rádl Ödön, Baróthy Pál, dr Móricz Ernő, dr Mayer László, Nagy Márton, dr Lábán Lajos, Siket Traján, Varró Dömök, Barry József, dr Bozóky Alajos, dr Gerő Sándor, Szmazenka Eraó, Németh István, dr Munk Béla, dr Kovács S. János, dr Medvigy Gábor, Gyarmati Viktor, Hofbauer Pál, Verner Kálmán, Hiemesch Frigyes, Justh Károly, Aufrecht Mór, dr Waldmann Béla, Lukács Gyula, Kellner György,

Farkas Izidor, Kozáry Gyula, Kolliner Miklós, Keszthelyi Zoltán, Tatár Zoltán, Bulyovszky Józsefné, Nagy Olónné, Molnár Gézáné, Das Escherolles Kruspér Sándorné, Fűrredi Lászlóné, Reismann Mórné, dr Balányi Ernőné, özvegy Óváry Sándorné, Krausz Sámuelné, Deák Lajosné, Buzássy Albertné, Bögös Lajosné, dr Fráter Imréné, dr Mihelyi Lajosné, Medvigy Gáborné, Pallay Lajosné, Sára Lajosné, Petry Gyuláné, dr Gyönyössy Istvánné, Laszky Árminné, Rendes Vilmosné, Grünvald Henrikné, dr Verzár Istvánné, dr Kálmán Szikorné, Gyarmati Judit, Vinter Ilona és Sándorné, Gyarmati Judit, Vinter Ilona és Sándorné, Gyarmati Judit, Vinter Ilona és Sándorné, Megai Juliska, Kőszeghy Józsefné, Hiemesch Frigyesné, Tatár Zoltánné.

Az alispán gondoskodik

a vármegyei lakosság lisztszükségletéről.

Fráter Barnabás körrendelete.

Tíz kilogramm lisztet kaphat egy felnőtt egyén.

Bár Biharvármegye területén a lakosság nagyrésze hőségesen el van látva élelmiszerekkel, úgy, hogy sok helyen igen üdvös volna a minden alap nélkül visszatartott gabonakészlet rakvirálása, mégis van olyan terület is, ahol a lakosság már most kifogyott az élelmikészletekből. Ezeket a kenyér nélkül lévő vidékeket a hatóság feladata megfelelő élelemmel ellátni. Fráter Barnabás alispán már tegnap meg is tette a kellő lépéseket a liszt készlettel való ellátás tekintetében.

A rendelet a legtakarékosabb módon kíván intézkedni a hiányok pótlásáról. A maximális liszt mennyiséget egy felnőtt ember részére 10 kgban, egy gyermek részére pedig 5 kgban állapítja meg egy hónapra.

Az alispán intézkedése, mely tegnap ment szét a főszoigabirákhoz, egész terjedelmében a következő:

Biharvármegye alispánjától.

2353-915.

Minden Főszoigabiró Urnak!

A vármegye területén azon községi lakosoknak, kik jelenleg már élelmikészlettel nem bírnak, liszt és tengerivel való ellátása ügyében, a szükséges intézkedéseket megtenni kívánom. Így felhívom főszoigabiró urat, hogy hozzám mielőbb jelentse, hogy a környékben folyó évi március hó 1 től március hó 31-ig mily mennyiséget tesz ki a szükséglet liszt és tengeriből. Az összeírás alkalmával szemelött tartandók a következő körülmények:

1. Liszt és tengeri csakis készpénz fizetés ellenében a hatóságilag megállapított maximális árban lesz kiadva főszoigabirói utalványra.

2. Egy felnőtt személy havi szükséglete, maximális mennyiség a hatóságilag megállapított liszt keverék szerint 10 kg, vagy 15 kg. szemes tengeri, vagy ennek megfelelő tengeri-liszt.

3. Az összeírás olyképen fogantositandó, hogy abban minden egyes községben az ellátásra szoruló családfelek külön, valamint a családtagok 10 éven alóli vagy felüli korban vannak, feltüntetve legyenek. A szükséglet kiszámításánál a családfelek és 10 éven felüli családtagok az előírt szükségletet, a maximális mennyiségig, míg a 10 éven alóli családtagok a felnőtt személynek fele szükséglete számítandó.

A kimutatás három példányban készítenendő el, melyből egy példány hozzám, a másik az illetékes főszoigabiróságnak lesz beterjesztendő, a harmadik pedig a község előljárásiágnál lesz megőrizendő.

Nagyvárad, 1915 február 9 én.

Fráter Barnabás,
alispán.

A kimutatásokat a lehető legrövidebb idő alatt kell beterjeszteni az alispánhoz, hogy március 1-én mindenki megkaphassa a szükséges lisztmennyiséget. Az eddig beszerzett adatok alapján Biharvármegye lakossága ép úgy mint az ország bármely része egyáltalán nincs kitéve a szükségnek. A vármegye területén vannak járasok ahol annyi a felhalmozott gabona, hogy abból minden nehézség nélkül el tudják látni az egész vármegye közönségét.

Fráter Barnabás alispánnak bizonyára már van annyi gabona készlete, hogy az esetleg mutatkozó szükségletet fedezni tudja. Lehetséges különben az is, hogy még most sehol sem kell a hatóságnak közbelépni. A készenlét az előre való gondoskodás, azonban nagyon idején való a mai gabonauzsora mellett.

Küldjünk katonáinknak thermosüvegeket, teát, konyakot, likört, csokoládét, eacest.

Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtestparancsnokságokhoz juttatja a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző hivatala, Budapest, IV. Váci-utca 38.

x Megfagyott, széltől kivörösödött, kicserepesedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatásu az Y-po jegyű HARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B Telefon 13-02

Rendet teremt a rendőrség.

Lóvásár a városházán.

A hadi állapotra tekintettel minden téren nagy körültekintéssel kell eljárni. Különösen fontos most az okszerű gazdálkodás úgy a terményekben, mint az állatokban. Ezek a legkeresettebb cikkek, melyek horribilis árakat érnek és amelyek napok alatt gazdagokká tesznek egyes uzsorásokat, spekulánsokat. Ezért igen üdvös a kormánynak idevonatkozó intézkedésekkel korlátozza csak lehet szigorú intézkedésekkel korlátozza egyfelől a szükségletet, — de másfelől nem engedi meg, hogy az uzsorások világa teljesen hatalmába kerítse a megszorult fogyasztókat. Ilyen elvektől vezéreltetve adta ki legutóbb a miniszter a ló összevásárlására vonatkozó rendeletét. A rendelet értelmében a lókupeceknek nincs megengedve, hogy ellopják a piacokat és összevásároljanak minden lovat.

Ma csakis a kisgazdák vehetnek lovakat, azok is azonban csak annyit, amennyi gazdálkodásukhoz feltétlenül szükséges. A katonai megbízások alapján természetesen korlátlan mennyiségben lehet lovat vásárolni. A miniszteri rendelet értelmében szigorú büntetés vár a rendelet ellen vétőkre.

Ugy látszik azonban, hogy a várad piaci hiénái nem nagyon reagálnak a miniszteri rendeletekre. Ma éppúgy felkeresik a piacokat, mint ez előtt és éppúgy üzérkednek a lóval, mintha nem volna háború. A legutóbbi hetivásáron is megjelentek ezek a közismert lókereskedők és egy-kettőre elkapták az eladó lovakat. A lovak volt gazdái már talán vigan indultak hazafelé és kereskedők is utnak akarták indítani a lovakat, mikor megjelent a piacon Réz Bertalan rendőrkapitány és egyszerre vége lett a vásárnak.

Az alkaptány kérdőre vonta a kereskedőket, azonban semmit sem tudtak mentesgükre felhozni. A lovak összekötözött kötéfkkel ott nyertettek a korlátok mögött. Tagadásról szó sem lehetett. Réz Bertalan az egész összevásárolt lóállományt a rendőrségre hajtatta. A kereskedők ellen pedig megtette a feljelentéseket.

A rendőrség különben igen erőlyesen jár el minden hasonló ügyben s mindent elkövet, hogy megtisztítsa a várad piact a háború hiénáitól.

Nem ártana, ha a rendőrség ezt a különös figyelmet kiterjesztené a szatócs üzletekre is, ahol a mellékutakba eldugva tetésük szerint állapítják meg az élelmickek árát és éppen a legszegényebb osztályon uzsoráskodnak.

Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-uton kapható.

A lisztárak és a szatócsok.

A miniszter leirata.

A gabona- és lisztárak megállapítása ügyében, melyet a kiküldött ármegállapítóbizottságok végeztek, a nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben a többek között azt is kérte, hogy a kismennyiségben árusítók, az úgynevezett szatócsok a lisztet a megállapított áraknál 5 százalékkal drágábban adnassák.

A nagyvárad ármegállapító bizottság szintén ilyen álláspontra helyezkedett s méltányosnak találja, hogy a kiskereskedők 5 százalékkal magasabb összeget vegyenek az általuk kismértékben eladott liszt után, mivel a kismennyiségben való eladásnál bizonyos mennyiség elszáll, elvész.

A kereskedelmi miniszter most válaszolt a Kereskedelmi és Iparkamarának s leirata szerint keresztülvihető ez a csekélyebb ár-emelés.

A kamarához érkezett miniszteri leirat a következő:

F év január hó 24 én kelt táviratára értesitem, hogy az abban 4454 szám alatt jelzett felebbírása a január hó 5 én kelt 913—915 sz. a. kelt hirdetményel elintéztetvén, az ezen szám alatt további intézkedés, illetve értesítés végett Nagyvárad város főispánjának küldetett le. A nevezetthez intézett rendeletem kiterjeszkedik egyszersmint arra is, hogy az ármegállapító bizottság részéről a közvetlen fogyasztás céljai szolgáló (kicsinybeni, vagy részletkereskedelmi) forgalomra nézve foganatosított ármegállapítást hatályon kívül helyeztem, miután az e részbeni ármegállapításra a 8682—1914 M. E. számú rendelet az ármegállapító bizottságoknak felhatalmazást nem adott. A közvetlen fogyasztás céljaira lebonyoluló kereskedelmi forgalomra, illetve annak átalakulására pedig csak az idézett rendelet 9. §-ban foglalt az az intézkedés hat ki, mely szerint az itt követelt árak, a hatóságilag megállapított áraknál aránytalanul magasabbak nem lehetnek. Ez a rendelkezés lehetővé teszi a közvetítő kereskedelem részére úgy a felmerült költségeknek, mint egy méltányos kereskedelmi haszonnak felszámítását s csak amennyiben az ár ezeket a méreteket meghaladná, van helye az 1914 évi augusztus hó 5 én 5600—1914. B. M. Eln. szám alatt kelt rendelet értelmében a kihágási eljárás megindításának. Budapest, 1915 február 3 án a miniszter rendeletéből miniszteri tanácsos.

HIREK

Tájékoztató.

Február 21. Vörös-Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.
Március 17. Vörös Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.
Március 29. Vörös Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.

* **Előléptetett honvédtiszt.** A hadsereg főparancsnokság a m. kir. honvédelmi miniszter rendelete folytán Hering Sándor 4. honvéd gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot tart. főhadnaggyá nevezte ki.

* **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Szűcs Béla teregovai kir. járásbírói albirót saját kérelmére a nagyszalontai kir. járásbíróshoz helyezte át.

* **A nagyvárad kanonoki kinevezések a hivatalos lapban.** A hivatalos lap február 9 iki száma közli, hogy Ófelsége a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a nagyvárad latin szertartású székeskáptalanban Grócz Béla örkanonoknak a nagyprépostságra, dr Bundala Mihály székesegyházi főesperesnek az örkanonokságra, dr Karácsonyi János közp-szólnoki főesperesnek a székesegyházi főesperességre, Gróh Ferenc legidősb mesterkanonoknak a békési főesperességre és dr Lányi József tinnini püspök, mesterkanonoknak a közp-szólnoki főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyja s az eként megüresedő utolsóelőtti mesterkanonokságot dr Székely István nagyvárad latin szertartású egyházmegyei áldozópap, m. kir. udvari tanácsos, budapesti tudomány-egyetemi nyilvános rendes tanárnak, az utolsó mesterkanonokságot pedig Szirmai László Árpád nagyvárad latin szertartású székeskáptalani tiszteletbeli kanonok, szarvasi esperes plebánosnak adományozza, Imrik Zoltán Sándor várad-olaszi esperes-plebánost pedig a nagyvárad latin szertartású székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezi ki.

* **Dr Némethy Gyula mai előadása a városházán.** A Vörös Kereszt Egylet ezután irodalmi és tudományos estélyeket fog rendezni. Az elsőjilyen előadás ma, szerdán délután 6 órakor lesz a városháza dísztermében. A mai igen szép és érdekes előadás iránt, melyet dr Némethy Gyula tb. kanonok fog tartani „A háború és festészet” címmel, általában igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A belépti díjat 60 fillérben állapították meg.

* **A király elismerése a tábori lelkészeknek.** A Magyar Kurir jelenti: A tábori püspök a következő körrendeletét intézte a tábori- és tengerészeti papsághoz:

Ó császári és apostoli királyi Felsége e hó 5 én engem hosszabb különkihallgatáson fogadott. Ez alkalommal Ófelsége isméteiten a dícséret és elismerés legkegyelmesebb szavaival emlékezett meg a tábori és tengerészeti papság fáradhatatlan buzgalomáról és önfeláldozó tevékenységéről. Ez a bennünket rendkívül boldogító legfelsőbb elismerést ezennel a főtisztelendő tábori és tengerészeti papságnak örvendetes tudomására hozom. A legfelső dícséret bizonyára buzdításul fog szolgálni nekünk a további áldozatkész és halálmegevető munkásságra. Bizonyára mindenki ki fog tartani a neki kijelölt helyen utolsó lehelleltéig Isten dícsőségére és a rábizott lelkek javára. Küldjük legbensőbb imáinkat a Mindenhatóhoz, hogy legdrágább császárukat és apostoli királyunkat megvédjé és lehetővé tegye neki, hogy még sokáig élvezhesse egy közeli becsületes báka áldásait. Ez a körrendelet megküldetik a haretéren levő tábori főpapságokhoz a katonai parancsnokságoknál levő tábori főpapságokhoz (együttal a katonai nevelőintézetek lelkészei előtt való kihirdetés végett) és a tengerészeti főpapságoknak. Bécs, 1915 február 6. Bjelik Imre s. k., püspök, apostoli tábori vikarius.

* **Viszik a búzát Nagyváradról.**

Nagyvárad városa felterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben a város gabonaszükségletének biztosítását kérte. Ez tervbe is van véve, még pedig rekvirálás révén. A vármegyében már megkezdtek a gabonakészletek összeírását. Ha Nagyváradon soká késnek ezzel, csakugyan alig marad itt kenyernek való gabona, annyira keresik váro-

sunkban. Tegnap is egy marosvásárhelyi kereskedő négy waggon buzát vásárolt Nagyváradon, amelyet Erdélybe szállít.

*** Lukách Géza kitüntetése.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy Ő Felsége neimes Lukách Géza nyugállománybeli ezredesnek, a magyar királyi II—4. sz. népfelkelő dandárparancsnokának az ellenségkel szemben vitéz magatartása elismerésül a vaskorona rend III. osztályát a badi ékítményekkel díjmentesen adományozta. Lukách Géza valóban rászolgált a szép kitüntetésre, vitézségéről és bátorságáról valószínűleg a legendákat beszélnek katonái, akik szeretettel és megbecsüléssel tekintenek mindig őszde ifjú lelkű parancsnokukra. — Ugyancsak a vaskorona rend III. osztályát kapta a hadiékítményekkel *Neilreich József* 37. gyalogezredbeli őrnagy is az ellenségkel szemben vitéz és eredményes magatartása elismerésül.

*** Kitüntetések a katonaságnál.** A m. kir. honvédelmi miniszter rendeletével a hadsereg főparancsnokság *Besenyi János* 2. honvédezzredbeli őrmesternek az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartása elismerésül az arany vitézségi érmet adományozta. I. osztályú vitézségi érmet kaptak: *Czérna Sándor* szakaszvezető, *Békási Balázs* szakaszvezető, egészségügyi aliszt, *Krais János* tizedes, *Csóra József* és *D. Kiss József* közvétezek. A 2. honvéd huszárezredben II. osztályú ezüst vitézségi érmet adományozott a hadsereg főparancsnokság *Katona Sándor*, *Nagy Imre*, *Kraus Adam* tizedeseknek, *Kuklis János*, *Bordás Lajos*, *Kiss Mihály* és *Csipa János* közvétezeknek szintén a 2. honvéd huszárezredben.

*** A Katholikus Kör vetítőestéje.** Nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében folyt le tegnap a Katholikus Kör vetítőestéje; részt vett rajta gróf *Széchenyi Miklós* megyéspüspök is. Dr. *Karácsonyi János* kanonok tartott rendkívül értékes és érdekes előadást Szerbiáról. Ismertette Szerbia földrajzát, történetét, néprajzát s szebbnél szebb vetített képekkel mutatta be Szerbia nevezetességeit. Bámulatos volt az a nagy tudás, a mely Karácsonyi egész előadásából szétáradt. A közönség feszült figyelemmel hallgatta és végül viharosan megtapsolta az előadót. A legközelebbi vetítő est jövő kedden lesz, a mikor dr. *Krüger Aladár* fog előadást tartani a világhírű *Krupp-művekről*.

*** Katona temetés.** Ma, szerdán délután fogják temetni *Poós Péter* 29-ik honvédezzredbeli róm. katolikus közlegényt a csapatkórház halottaskamrájából, ahonnan a *Rukovszky*-temetőbe viszik.

*** Vasoltár az elesett hősök emlékének.** Kassáról jelentik a Magyar Kurirnak: *Konrády Lajos* prépost kanonok, az egyházi művészet egyik kiváló művelője érdekes oltárterven dolgozik most. A történelmi nevezetességű kassai dombon vasoltárral akarja megörökíteni a világháboruban elesett kassai hősök emlékezetét. Az oltár tiszta csucsíves stílusban, vert vasból készülne, márványlapját két zsákmányolt orosz ágyu tartaná. Egyébként is sok tere jutna a díszítésben a háborus jelvényeknek. Az oltár falakja Jézus szív lenne, mely előtt a hazatért hősök hódolnak, melléklapjai pedig: Szent Borbála, a tüzekek és Szent Sebestyén, a sebesültek védőszentje. Az elesett hősök neveit az oltár előlapján bevésnék ezredek szerint csoportosítva, míg a nem kassai illetőségű, de kassai ezredekhez tartozó elesettek neveit pergamenlapon egy, az oltár belsőjében elhelyezett kivehető éredoboz rejtené.

Fischer-Celbrie Ágost dr. megyéspüspök hozzájárult a terv megvalósításához és az oltár felső része már el is készült.

*** Katonai kinevezések.** A király a 37. gyalogezredben dr. *Krüger Jerő* és dr. *Fekete Ferenc* és *Grósz András* tartalékos hadnagyokat tartalékos főhadnagyokká nevezte ki. A 70. gyalogezredben *Sestan Iginus* tartalékos hadnagy lépett elő tartalékos főhadnaggyá. Az 1. huszárezredben *Paikert Henrik* tartalékos főhadnagy tartalékos századossá, *Stolniczki Aladár* tart. hadnagy pedig tartalékos főhadnaggyá lett kinevezve. A 19. tábori tüzérezredben *Weindl Rezső* tart. főhadnaggyot tart. századossá, *Vecseházi Leitner Gyula*, *Misuray Ágoston*, *Vélsz Zoltán* és *Sebők Zsigmond* tartalékos hadnagyokat tartalékos főhadnagyokká, dr. *Rednik Gábor* tartalékos zászlóst tartalékos hadnaggyá nevezte ki a király.

*** A helyettes orvosok fizetése.** A mozgósítás folytán Biharvármegye területéről csaknem minden kör és községi orvost a haza iránti kötelesség. Nehogy a vármegye közegészségügye a nagy orvoshiány miatt sokat szenvedjen *Fráter Barnabás* alispán mindent elkövet, hogy helyettesekkel töltsék be az ideiglenesen megürült állásokat. A helyettesítések igen tekintélyes összeget igényelnek, a vármegye azonban a mai viszonyok mellett nem rendelkezik a szükséges összeggel. Ebben a dologban kérdést intézett az alispán a belügyminiszterhez, hogy honnan fedezzék a helyettesek fizetését. A belügyminiszter tegnap értesítette az alispánt, hogy a helyettesek díjazására az orvosi alap törzsvagyonát is felhasználhatja.

*** A hadbavonultak családtagjai részére újabb adományok.** Dr. *Koller István* hadbíró százados 100 K, *Pekanyits Imréné*, *Bodnár Gyula* elhunyt alkalmából 10 K, *Krhám László* 10 K, dr. *Paczauer Mór* 5 K, összesen 125 K. A katonák meleg ruhával való ellátására újabban adóztak: *Kun Gyuláné* polgári isk. tanítónő 12 drb hősapka és 6 pár érmelegítő. *Nemes Ágnes* 3 drb hősapka, 12 pár érmelegítő, 3 pár lábszárvédő és pár kapeca.

*** Az ügyvéd nem ragasztott bélyegyet a beadványaira.** Dr. *Terék József* öbetszi ügyvéd éveken keresztül nem ragasztott bélyegyet ügyvédi beadványaira. Sok tízezer koronára rug az az összeg, mely ily módon dr. *Terék József* terhére felszaporodott úgy, hogy beavatottak állítása szerint ötven láné bácskai földet lehetne azon az összegben vásárolni amelyet dr. *Terék* ellen egyszeres illeték és bírság címen kiróttak, de be nem hajthattak. Végre is a pénzügyigazgatóság hivatalból feljelentést tett dr. *Terék József* ellen jövedéki kihágás címen. Mikor aztán dr. *Terék* még mindig nem ragasztott bélyegyet, ismét feljelentést tett ellene. A feljelentés ügyében elsőfokon a szegedi kir. törvényszék, mint jövedéki kihágási bíróság ítélt. A törvényszék tekintettel az esetek nagy számára, valamint az ügyvéd rendszeres, következetes eljárására, mindkét ügyben a büntetés maximumát alkalmazta és dr. *Terék Józsefet* jövedéki kihágás miatt 12 hónapi fogházra ítélte. Felelbezés folytán az ügy a szegedi kir. ítélőtábla elé került, mely az elsőfoku ítéletet jóváhagyta. Dr. *Terék* perújítással élt, majd amidőn ez célra nem vezetett, kegyelemért folyamodott a büntetés elengedése végett. A kegyelmi kérvénysorsa is azonban elutasítás lett s így a büntetés immár jogerőssé vált.

*** Sebesültek köszönete.** Egy szakaszvezető, aki a szerbiai harcok alkalmával sebesült meg súlyosan, most hagyta el a csapatkórházat, ahol három hónapig feküdt. Ez alkalomból a maga és felgyógyult társai nevében forró köszönetet mond

a kórház orvosainak és ápolóóinek azon gondos ápolásért, melyben hosszú ideig tartó gyógykezelésük alatt részesítették. Külön köszönetet mond *Nagy Jdön* ezredes neijének, ki mint a csapatkórházi ápolóóikar feje, gondos ápolása által gyors felgyógyulásukat nagyban elősegítette s páratlan jóságával és szeretetével odaadóan gondoskodik a sebesültek jólétéről. Hálásan fognak visszaemlékezni azon időre, melyet az orvosi és ápolóóikar szeretetteljes gondozása alatt töltöttek.

*** Vitéz honvédeinknek.** A 4-ik honvédezzred részére küldendő adományokhoz hozzájárultak: *Popovits Athanáz* 400, *Grósz Jakab*, *Beresik Mihály*, *Kataguly László*, *Kovács Dénes* és *Cseh János* 5—5, *Halász Kálmán*, *Standary György*, *Boócz Géza*, özv. *Miskovszky Anasztázné*, özv. *Rechtne Bauer Zsófia* és *Hranyczyk Károlyné* 10—10, *Bilkey Papp Anna* 20, *Ambrozy Mártonné* 4, özv. *Res Mihályné* 6, *Rácz Jakab* 2. Összesen 517 korona. *Csatári József* 5 üveg cognac, *Feldmann Mór* 3 üveg rum, *Vajda Géza* 1 üveg likör és 1 kgl. *Cakes*, *Wechler Adolf* 600 drb cigaretta, özv. *Weisz Gáborné* 12 üveg cognac, *Wegner Mór* 2 üveg pálinka, 1 üveg rum, 1 üveg bor, *Gellért László* kir. tanácsos 40 liter bor, dr. *Radu Demeter* gör. katolikus püspök 25 üveg bor, *Vadász Albertné* 1 üveg szilvórium, 2 üveg likör, 1 üveg rum, X. Y. 2 láda füstölt kolbász és szalonna, *Csarda Endre* 2 üveg cognac, 3 üveg likör, dr. *Karácsonyi János* kanonok 3 üveg cognac, 10 üveg bor, özv. *Balassa Istvánné* B. *Diószeg* 2 üveg likör, 3 üveg pálinka, 3 üveg bor, *Bognár Sándor* 40 liter szilvórium, *Spett Gyula* kanonok 11 üveg bor, *Kelemen Kálmán* 100 drb szivar, 1 doboz tea, 1 üveg rum.

*** Kereskedelmi iskolát végzett szép írásu fiatal ember gyakornokul felvétetik a Gazdasági és Iparbankban.**

x **Köhögés, hurut, rekedtség** lenel használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható *Farkas István* Apollódrogeriájában *Rákoczy-ut* 7/B.

x **A Nagyvárad** Hitelbank Takarékos Segélyszövetkezet X-ik évtársulatának kifizetési f. hó 9-től megkezdődnek.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás**, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél, *Szent János utca* 3. szám.

x **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — *Kossuth-utca* 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

*** Ingatlan eladás.** *Nagytelek-utca* 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutáayos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók *Kossuth-utca* 3. szám alatti irodánkban. Hungária elpögyár r.t.

x **Egy nagy raktárhelyiség** a *Szacsavay-utca* 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

x **Kiadó lakások.** *Kossuth-utca* 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — *Kossuth-utca* 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Házvezetőőnek** vagy gazdaasszonynak ajánlkozik magános urhoz vagy plébániára középkorú urinő, ki a háztartás minden ágában jártas és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Címe a kiadóban.

x **Kiadó.** Négy szobás utcai modern lakás előszoba, fürdőszobával. Ugyanott kétszobás udvari lakás mellékhelyiségekkel jutányos áron május elsőre. Lakatos-utca 10.

* **Értesítés.** Azon t. üzletfeleinket kik intézetünknek 6% os hadikölcsön kötvényeket jegyeztek, értesítjük, hogy kívánságukra az ideiglenes kötvényt a nyugta ellenében már kiadhatjuk. **Nagyvárad** Ipartestületi Hitelszövetkezet. Mezey Mihály-u. 4.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. A ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

* **A Polgári** takaré- és egészségszövetkezet felszámoló 17-ik évtársulatának törzsbetétei a reá eső osztalékkal együtt f. hó 5-től kezdve d. e. 9-12-ig kifizettetnek.

x **Családi rum** vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Legujabb táviratok.

Csend a vonalokon.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, február 9. A nagy főhadiszállás jelenti: Nincs lényeges jelenteni való.

Keleti hadszíntér.

A kelet poroszországi határon ismét néhány kisebb helyi sikert értünk el, különben a helyzet változatlan. (Miszterelnökségi sajtóosztály.)

Huszonegy angol-francia hajó tünt el.

Budapest, február 9. (Tud. cenz. táv.) A London News második jegyzéke szerint huszonegy angol-francia hajónak nyoma veszett.

Előrenyomulunk Bukovinában.

Budapest, február 9. (Tud. cenz. táv.) A Napnak jelentik Ungvárról: A hegyerincekről egész napon át hangzott az ágyuszó; Homonnára pedig egyre hozták a sebesülteket. Az orosz sebesültek száma egyre növekszik.

Bukovinában Vama felől a román határig előrenyomultunk. Az oroszok állítólag a Szereth partján megerősítették magukat.

Döntő támadás az oroszok ellen.

Budapest, febr. 9. (Tud. cenz. táv.) A Magyarország írja:

A Berliner Tagblattnak Pétervárról jelentik, hogy a **Visztula** szakaszon új offenzíva indult meg. **Hindenburg** huszonegyedikén döntő támadást kezdett, aminek bármibe kerüljön is az orosz hadállások áttörésére kell vezetnie. Nem takarékoskodnak, csak hogy az oroszokat bekeríthessék. A németek célja Varsó. A taktikájuk az, hogy elkészülnek az egyik oldalon, mielőtt megtámadnák a másikat. Ugy látszik, hogy most az oroszok vannak a soron.

Tiltakoznak az amerikaiak a lobogójukkal történt visszaélés ellen.

Budapest, február 9. (Tud. cenz. táv.) A Corriere della Serának Newyorkból az a jelentés jött, hogy a szenátushoz indítvány érkezett, hogy tiltakozzanak a „Lusitánia” hajónak amerikai lobogóval történt visszaélése ellen.

Száznégyszer az angol vesztesége.

London, február 9. (Tud. cenz. táv.) Auquith az alsóházban bejelentette, hogy az angol hadsereg vesztesége nyugaton száznégyszer.

Győzelmes harcaink a Kárpátokban és Bukovinában

Budapest, február 9. (Hivatalos.) Lengyelországban és Nyugat-Galiciában nincs változás: tüzérségi harc folyt.

Az erdős hegységben sikerült tegnap délután a szövetséges csapatoknak egy oroszok által makacsul védelt községet a voloczi nyeretől északra több napi harc után elfoglalni. Számos foglyot ejtettünk, sok lőszert és hadianyagot zsákmányoltunk.

A kárpáti arcvonal többi részén heves harcok folynak. A nyugati szakaszon több orosz támadás megihusult, miközben 340 embert foglyul ejtettünk, három gépfegyvert zsákmányoltunk.

Előrenyomulásunk Bukovinában tovább halad. **Wamat megszállottuk.** Höfer, altábornagy. (Min sajtóosztály.)

A török tüzérség bombázza az angol cirkálókat a Suez-csatornán.

Konstantinápoly, február 9. A török főhadiszállás a következőket közli: Az Egyiptom ellen operáló hadsereg előőrsze sikeres felderítő utat tett a sivatagon át és az előretört angol őrsöket a csatorna felé szorította vissza. Egyes gyalogos csapatoknak Tossam és Serapium között sikerült a csatornán átkelni. Az angol cirkálók és páncélvonatok tüzelése ellenére csapataink egész napon át foglalkoztatták az ellenséget és teljesen sikerült kifűrészníük annak védekezési módját. Egy angol cirkáló tüzérségi tüzelés folytán súlyosan megrongálódott. Előcsapataink fentartartják majd az összeköttetést az ellenséggel és mindaddig, míg főhaderőnk offenzívába mehet át, a csatorna keleti partján felderítő szolgálatot fognak végezni.

Flottánk egy része eredményesen bombázta Jaltát és egy másik helyen elsüllyesztett egy orosz hajót.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerda: Mihály pópa leánya,
Csütörtök: Szultán.
Péntek: Vilmos huszárok.

Mihály pópa leánya. Ma, szerdán este a Szigligeti színház műsorának egyik közkedvelt darabját: Sas Ede Mihály pópa leánya című háborús drámáját tűzte műsorára a színház.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

2144-915. szám.

Hirdetmény.

A hernyók és más élősdiek kötelező tavaszi irtása tárgyában felhívom a kert- és szőlő tulajdonosokat, hogy kertjeik, illetve szőlőjeikben található gyümölcsfákról a hernyó fészket lepketojások, vértetük, darázs-fészkek s tavaszi s a később jelentkező cserébogarak irtását azonnal kezdjék meg s azt úgy folytassák, hogy a munkálatok, f. évi március hó végéig befejezhető legyenek az irtási munkálatot hatóságilag ellenőriztettem s ahol mulasztást tapasztalnék ott az irtási eljárást a mulasztó költségére hatóságilag fog eszközöltetni s azonfelül az illető 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel is sújtani fog.

Nagyvárad, 1915 február 5.

Gerő,

r. főkapitány.

Kemény József
cipőfelsőrész készítő üzlete
Sas-palota, Zöldfa-passage.

Elvállal mindennemű szakmába vágó munkákat úgy saját, mint hozott anyagból.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő **műköszörüldét** nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, huszörögépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló pipereszereket, mindennemű acélárakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, yukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Agoston műköszörűs

1900—1915 szám.

Hirdetmény.

A háboruban a családok özrei vesztik el fenntartójukat. Az elesett hősök özvegyeit nem hagyja el a magyar társadalom, amely ezekben a nehéz időkben példátlan készséggel siet a hadviselés nyomán térsádt bajok enyhítésére.

E nagyarányú társadalmi tevékenység keltette életre azt az eszmét is, hogy intézményesen kell biztosítani a becsület mezején elvérzett katonák családait a háboru után bekövetkező anyagi megpróbáltatások ellen. Ezt a nemes emberbaráti célt kívánja szolgálni a most megalakult „Hungária Hadi Biztosító Pénztár.”

Ez a hadipénztár nyereszkesedés kizárásával alkotott, szövetkezeti jellegű, tisztán altruisztikus jóléti intézmény amelynek lényege az, hogy az itt honmaradt hitves, szülő, testvér, munkaadó vagy bárki más beiratja a hadbavonult egyént a hadi pénztárba, a háboru után pedig a tagsági járulékból begyűlt összes befizetéseket felosztják azok közt, akiknek javára a háboruban elhalt tagok biztosítva voltak. Egy-egy befizetés egyszerűen mindenkorra 5 korona és egy egy hadbavonult után legfeljebb 30 befizetés teljesíthető.

Minél többen lépnek be a pénztár tagjai közé annál nagyobb lesz a háboru után felosztásra kerülő összeg és így közös érdeke mindazoknak, akiknek a háboru hozzatartozójuk van, hogy a csekély befizetéssel biztosítsák maguknak hozzatartozójuk halála esetére a pénztár bevételében való aránylagos részesedést.

A befizető kockázata csupán annyi, hogy ha biztosított hozzatartozója hazatér a háboruból, az érte befizetett csekély tagsági járuléka azoknak a tagoknak javára marad, akik a háboruban elvesztették hozzatartozójukat. Ezt a csekély áldozatot pedig bizonyára szívesen meghozza mindenki, azért az anyagilag nem is értékelhető öröme és előnyért, amit hozzatartozójának a háboruból való szerencsés megtérése jelent.

Kívánatos, hogy a hazafias és emberbaráti céllal megalakított intézmény a legszélesebb körben váljon ismerté. Ez indítja arra a város tanácsát, hogy a Hungária Hadi Biztosító Pénztárt a legmelegebben ajánlja a város polgárainak figyelmébe abban a meggyőződésben, hogy a város polgárai ezt az intézményt ugyan olyan lelkes készséggel fogják támogatni, amint a háboru idők jótehető szolgálatában a város polgárai részéről a város tanácsa örömmel tapasztalt.

Nagyvárad város tanácsának 1915. január 27-én tartott ülésében.

Rimler Károly,
polgármester.

Felhívás.

Bűneselkmények nyomozása során a rendőrség több ízben tapasztalta, hogy egyes szállodák, vendéglők, kávéházak és mulatóhelyek tulajdonosai és személyzete a gyanúsan költséző vendégek könr yelműségét csak kibasználói törekszenek abelyett, hogy a törvényes rendelkezések értelmében az illetőkre a rendőrség figyelmét kötelességszerűen nyomban felhívják.

Minthogy a rendőrségnek ilyen esetben az illető bűnpártolók ellen a büntügyi eljárás bevezetésén kívül kötelessége az iparendé-lyek megvcrása iránt is intézkedni: saját existenciájuk érdekében figyelmeztetem a fogadók, vendéglők, kávéházak és a mulatóhelyek tulajdonosait és személyzetét, hogy különösen a mai rendkívüli időkben a gyanús költséző vagy egyébként is gyanús megáveletű egyéneknek üzleteikben való tartózkodásáról a rendőrséget nyomban értesítsék.

Nagyvárad, 1915. január hó 30.

Dr. Dajka Endre
r. kapitány.

Felhívás.

A büntügyi nyomozás sikeréhez főképen két körülmény szükséges: először, hogy a felfedezés után a bűneset nyomban hozassék a rendőrség tudomására, másodsor, hogy mindaddig, míg a rendőrség helyszínre nem érkezik, annak a felfedezőn kívül senki még a közelébe se menjen.

Nagyváradon az utóbbi időben elkövetett bűneselkményeknél az említett követelményekkel szemben éppen az a közönség gyakorlata, hogy a bűneselkmények elkövetésének színhelyén nem csak az egész család és családtagok, de gyakran az egész ház és környék összes lakosai nyomban összefutnak s megkezdik a nyomozást és csak napok múlva, amidőn az általuk megejtett nyomozás semmi eredményre nem vezetett — jelentik fel az esetet a rendőrségnek.

Minthogy az ilyen házinyomozás után eredményt felmutatni rendszerint a rendőrségi nyomozás is képtelen; saját érdekében felhívom a közönséget arra, hogy lopásokat vagy egyéb bűneseteket a felfedezés után nyomban tenát éjszaka folyamán is jelentsek a rendőrségnek, továbbá míg a rendőrség meg nem jelenik, a helyszíneknek senkit meg közelébe se bocsájtssanak.

Nagyvárad, 1915. január 18.

Dr. Dajka Endre
rendőrkapitány.

Első nagyváradai cementipar.

Készíték granitó, terazzo, mátkó és minden a szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyeletem mellett. Kivánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legleikiismeretesebb és legmesszebb menő jótállás mellett készíték. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készit Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legismertebb szövet különlegességek, öltöny és téli kabátokra felül többre állandóan raktáron, Nagyvárad, Szilágyi-Dezsó-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

2921—1915. szám.

Hirdetmény

a lovak osztályozása tárgyában.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 19720—1914. el. számú körrendeletével a nagyváradai loáállítási járás lovainak osztályozását rendelte el az 1912. évi LXIX. t. e. 4. § a alapján.

A működési tervezet szerint Nagyváradon a loosztályozás 1915. évi február hó 15 ik napján hétfőn fog megtartani a Nagypiac téren az Aruraktár melletti területen.

Az osztályozás reggel 8 órakor kezdődik, felhívom ennőlfogva a nagyváradai ló-birtokosokat, hogy lovaikat a fentjelzett helyre és időben okvetlenül vezessék elő.

A lovakat kézen és egyenként kell elővezetni és egyuttal a lovakhoz tartozó málhás állatfelszereléseket is be kell mutatni. Nyilvántartó lappal elátott lovakkal a nyilvántartó lapot is kell hozni.

A lóbehívás esetére szabványosnak megállapított árak a következők:

hátas lovakért	825 kor.
könnyűhámos lovakért	850 "
nehézhámos lovakért	1000 "
málhás állatokért	400 "

A loosztályozó bizottság katonai képviselője a járműveket, valamint a szerszámokat és málhás állatfelszereléseket a birtokosoknál megtekirheti. A megtekintéssel megbizott katonai képviselő nyilt parancsesal fogja magát igazolni.

A ki a lovak, málhás állat felszerelések bejelentése, a lovaknak az osztályozásához való vezetése és a málhás állat felszerelések bemutatása tekintetében fenálló törvényes rendelkezéseknek nem tesz eleget, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Nagyvárad, 1915. február hó 6-án.

Eleméry Ferencz,
katonai ügyi tanácsnok.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzó-lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálata.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Osztályozás

Értékelés

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban

Főszerező telefonja 55. sz.